

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov)

DECIZIE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău împotriva hotărîrii din 13 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată la examinarea cererii lichidatorului Gheorghe Panov privind lichidarea debitorului Societatea Comercială „Maremba” Societate cu Răspundere Limitată, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, nr. 27/3, ap.12, cod fiscal 1004600045552,

c o n s t a t ă :

SRL „Sun Inform” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „Maremba” SRL, invocînd că prin hotărîrea nr. 2e-4144/10 din 31 martie 2010 a Judecătoriei Economice de Circumscripție, devenită definitivă la 27 mai 2010 s-a încasat de la SC ”Maremba” SRL în contul SRL ”Sun Inform” datoria în mărime de 60587,52 lei, penalitatea în mărime de 109056,6 lei, dobînda de întîrziere în mărime de 3874,53 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 lei și taxa de stat în mărime de 5205,55 lei.

Prin încheierea din 27 decembrie 2011 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de SRL ”Sun Inform” privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „Maremba” SRL.

Prin hotărîrea din 15 noiembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „Sun Inform” privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „Maremba” SRL și a fost intentat procesul de insolabilitate în privința SC „Maremba” SRL, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, nr. 27/3, ap.12, cod fiscal 1004600045552; ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru 24 ianuarie 2013 ora 14.00; ÎI „Panov Gheorghe”, deținător al certificatului de instruire profesională nr. 20535 din 06 decembrie 2011, a fost desemnat în funcția de administrator al insolabilității.

Prin încheierea din 26 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost intentată procedura falimentului în privința SC „Maremba” SRL și Gheorghe Panov

a fost desemnat lichidatorul SC „Maremba” SRL.

La data de 11 aprilie 2016, lichidatorul Gheorghe Panov, conform raportului final prezentat și în temeiul art. art. 175,177 al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, a solicitat încetarea procedurii simplificate a falimentului în privința SC „Maremba” SRL și radierea întreprinderii din Registrul de Stat al persoanelor juridice, din motivul lichidării acesteia cu consecințele respective.

Prin hotărârea din 13 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a aprobat bilanțul de lichidare al debitorului SC „Maremba” SRL; s-a încetat procesul falimentului și s-a radiat SC „Maremba” SRL, cu sediul în mun.Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, nr. 27/3, ap.12, cod fiscal 10046000455552, din Registrul persoanelor juridice; s-au considerat stinse creanțele creditoriale și debitoriale ale debitorului SC „Maremba” SRL.

La data de 17 august 2016, Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău a declarat recurs împotriva hotărârii din 13 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a invocat că în baza prevederilor art.53 al Legii insolvenței, în cadrul derulării procedurilor de insolvență, interesele tuturor creditorilor sînt reprezentate de adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, instituite în baza prezentei legi. Toate acțiunile împotriva debitorului sînt exercitate în numele creditorilor de către adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor.

Menționează că, în cadrul dosarului de insolvență în privința debitorului SC „Maremba” SRL din data trecerii în procedura falimentului, lichidatorul nu a petrecut nici o adunare a creditorilor, ceea ce constituie o încălcare a Legii.

Conform art. 54 al Legii insolvenței, sistarea activității debitorului și lichidarea acestuia este o atribuție exclusivă a adunării creditorilor.

Opinează că, în asemenea circumstanțe, lichidatorul urma să convoace adunarea creditorilor unde să fie inclusă în ordinea de zi examinarea raportului final.

Specifică că, la data de 11 decembrie 2014, creditorul ÎM „Gideon Rihter-Rețea Farmaceutică” SRL a expediat în adresa lichidatorului Gheorghe Panov un demers, conform căruia a solicitat convocarea adunării creditorilor și includerea în ordinea de zi a întrebării privind atragerea la răspundere subsidiară a fostului conducător al debitorului SC „Maremba” SRL- Alexandru Leșco, demers susținut și de către organul fiscal. Lichidatorul a neglijat demersul înaintat, prin ce a încălcat prevederile art.66 alin.(1) lit.(c) al Legii insolvenței.

Consideră că, examinarea și aprobarea raportului final și a bilanțului de lichidare ține exclusiv de prerogativa adunării creditorilor, instanța de insolvență urmînd să aprobe procesul verbal al adunării creditorilor.

Indică că, nu fost examinată chestiunea privind identificarea persoanelor în cadrul procesului de insolvență, căroră le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului întru atragerea acestora la răspundere subsidiară.

Susține că, hotărârea din 13 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată și din motivul admiterii în textul hotărârii a unor constatări ce vin în contradicție cu cauza de insolvență în privința de debitorului SC „Maremba” SRL. În partea constatatoare a hotărârii este indicat ”la data de 21.12.2012 SRL „Coloteia” s-a adresat cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul SRL ”Rusanda”, cu sediul pe str. Florilor 28/2 mun.Chișinău, c/f 1003600003306”. Iar, la capitolul „aprecierea instanței” s-a

menționat ”audiind explicațiile lichidatorului SRL „Rusanda”.

În opinia recurentului, în asemenea circumstanțe nu este clar în privința cărui debitor este adoptată hotărârea, în privința SC „Maremba” SRL sau SRL ”Rusanda”.

Conform art.8 alin.(1) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvență a adoptat hotărârea contestată la data de 13 iulie 2016, iar Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău a declarat recurs la data de 17 august 2016.

Materialele pricinii atestă că hotărârea contestată a fost adoptată în lipsa participanților și a fost expediată la data de 15 iulie 2016, conform scrisorii de însoțire (Vol.II, f.d.217).

Inspectoratul Fiscal de Stat mun.Chișinău a recepționat-o la data de 02 august 2016, conform ștampilei de intrare (Vol.II, f.d.217), iar la data de 03 august 2016, conform ștampilei de intrare, a fost recepționată de Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău (Vol.II, f.d.217).

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat de Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău la data de 17 august 2016, este în termen.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău și va casa hotărârea contestată, cu remiterea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit.c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 429 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență. Recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Analiza pe care instanța de judecată o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Instanța de insolvență, în conformitate cu art. 355-356 Cod de procedură civilă, fiind investită cu judecarea pricinii în speță, pripit a ajuns la

concluzia de a înceta procesul falimentului și radierea SC „Maremba” SRL din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Din materialele pricinii rezultă că prin încheierea din 27 decembrie 2011 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de SRL ”Sun Inform” privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „Maremba” SRL (Vol.I, f.d.73-74).

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea introductivă depusă de SRL „Sun Inform” privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SC „Maremba” SRL și a fost intentat procesul de insolabilitate în privința SC „Maremba” SRL, cu sediul în mun.Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, nr. 27/3, ap.12, cod fiscal 10046000455552; ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru 24 ianuarie 2013 ora 14.00; ÎI „Panov Gheorghe”, deținător al certificatului de instruire profesională nr. 20535 din 06 decembrie 2011, a fost desemnat în funcția de administrator al insolabilității (Vol.I, f.d.204-208).

Prin încheierea din 26 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost intentată procedura falimentului în privința SC „Maremba” SRL și Gheorghe Panov a fost desemnat lichidatorul SC „Maremba” SRL (Vol.II, f.d.184-185).

La data de 11 aprilie 2016, lichidatorul Gheorghe Panov, conform raportului final prezentat și în temeiul art. art. 175,177 al Legii insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, a solicitat încetarea procedurii simplificate a falimentului în privința SC „Maremba” SRL și radierea întreprinderii din Registrul de Stat al persoanelor juridice, din motivul lichidării acesteia cu consecințele respective.

Conform art. 175 al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, după terminarea distribuției finale a masei debitoare, instanța de insolabilitate pronunță o hotărâre de încetare a procesului de insolabilitate și de radiere a debitorului din registru. Procedura de restructurare a debitorului prin continuarea activității sau prin lichidare în bază de plan va înceta în urma îndeplinirii tuturor obligațiilor de plată asumate în planul confirmat. Dacă procesul începe ca o procedură de restructurare, dar, ulterior, devine procedură a falimentului, ea va înceta în conformitate cu dispozițiile alin.(1). Dispozitivul hotărârii de încetare a procesului de insolabilitate se publică în modul stabilit la art.7. Articolul 35 se aplică în modul corespunzător. În două săptămâni de la data publicării dispozitivului hotărârii, administratorul/lichidatorul prezintă registrului de stat al persoanelor juridice sau registrului de stat al întreprinzătorilor individuali hotărârea instanței de insolabilitate care servește drept temei pentru radierea debitorului din registrul respectiv. Din momentul radierii, se consideră că debitorul este lichidat.

Conform art. 177 al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul procedurii de insolabilitate sau al procedurii falimentului, deschise în urma formulării cererii introductive de către debitor, dacă, la expirarea termenului de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor, constată că nu s-a depus nici o cerere sau că nici o cerere de admitere ca rezultat al verificării nu s-a validat, iar contestațiile pe marginea nevalidării au fost respinse irevocabil, instanța de insolabilitate va pronunța o hotărâre de încetare a procesului și de revocare a hotărârii de deschidere a procedurii de insolabilitate. În cazul prevăzut la alin.(1), încetarea procesului de insolabilitate nu produce efectele prevăzute la art.160. Operațiunile de administrare efectuate legal asupra masei debitoare își vor produce efectele, iar drepturile dobândite pînă la revocare rămân neatinse.

Concomitent, Colegiul reține că în cadrul ședinței de judecată din 03 iunie 2016, instanța de insolvență i-a acordat termen lichidatorului SC „Maremba” SRL întru întocmirea unui raport financiar (Vol.II, f.d.203), iar în cadrul ședinței de judecată din 10 iunie 2016, lichidatorului SC „Maremba” SRL-Gheorghe Panov, i-a fost acordat termen suplimentar întru întocmirea raportului financiar (f.d.205).

Însă, contrar dispozițiilor instanței de insolvență lichidatorul SC „Maremba” SRL-Gheorghe Panov nu doar că nu s-a prezentat în ședințele de judecată ulterioare, dar nici nu a prezentat raportul financiar solicitat.

Pe cale de consecință, instanța de insolvență în lipsa unui raport financiar solicitat, în temeiul art. 135 alin.(5) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, prin hotărârea din 13 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău aprobă bilanțul de lichidare al debitorului SC „Maremba” SRL; încetează procesul falimentului și dispune radierea SC „Maremba” SRL, cu sediul în mun.Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn, nr. 27/3, ap.12, cod fiscal 10046000455552, din Registrul persoanelor juridice. Totodată, consideră stinse creanțele creditoriale și debitoriale ale debitorului SC „Maremba” SRL (Vol.II, f.d.209-210).

La acest capitol, Colegiul reiterează că lichidatorul SC „Maremba” SRL - Gheorghe Panov, conform raportului final prezentat, a solicitat încetarea procedurii simplificate a falimentului în privința SC „Maremba” SRL cu radierea debitorului în temeiul art. art. 175,177 al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, însă, instanța de insolvență a dispus încetarea procesului în temeiul art. 135 al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012.

Conform art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Prin urmare, instanța de insolvență avea obligația de a se expune asupra cererii de încetare a procedurii simplificate a falimentului în privința SC „Maremba” SRL în limita normelor de drept invocate în aceasta în raport cu circumstanțele pricinii, or, în cazul aplicării altei norme de drept, instanța de insolvență urma a argumenta aplicabilitatea/neaplicabilitatea normelor de drept invocate.

În contextul dat, Colegiul reiterează că la rejudecarea pricinii aceste aspecte urmează a fi luate în considerare, în condițiile când încetarea procesului falimentului presupune mai multe preetape, inclusiv și expunerea poziției adunării creditorilor, rezultând din prevederile art.art.53, 54 al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, care fiind reprezentat ai creditorilor, are atribuția exclusivă de a decide și asupra sistării activității debitorului și lichidării lui, aprobă planul de restructurare a acestuia.

Or, în contextul prevederilor art. 5 alin.(5) lit. i), n) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, unele din competențele instanței de insolvență în cadrul prezentei legi, sunt confirmarea planului procedurii de restructurare sau, după caz, de lichidare după votarea lui de către creditorii și în consecință pronunțarea hotărârii de încetare a procesului.

În consecință, Colegiul concluzionează că la materialele pricinii lipsesc careva confirmări, înscrisuri, procese verbale ale ședinței adunării creditorilor care ar confirma votarea raportului de lichidare, argument invocat, în esență, și de recurent, aspect ce urmează a fi luat în considerare la rejudecarea pricinii.

Mai mult, lichidatorul debitorului SC „Maremba” SRL nu a prezentat careva înscrisuri, confirmări, ce atestă incapacitatea totală de plată a debitorului față de creditorii debitorului, fiind prezentat doar raportul final privind intentarea procesului de insolvabilitate, starea financiară, mărimea și componența masei debitoare, încetarea proceduri simplificate în privința SC „Maremba” SRL.

Iar, limitarea instanței de apel doar la raportul final prezentat de lichidatorul debitorului întru determinarea încetării procesului falimentului și radierea SC „Maremba” SRL din Registrul de stat al persoanelor juridice, nu poate fi calificată decât ca o examinare superficială și incompletă a circumstanțelor pricinii.

De asemenea, Colegiul remarcă și faptul că în cadrul procedurii de insolvabilitate, recurentul s-a alăturat la demersul creditorului ÎM „Gideon Rihter-Rețea Farmaceutică” SRL, adresat lichidatorului Gheorghe Panov, prin care s-a solicitat convocarea adunării creditorilor și includerea în ordinea de zi a întrebării privind atragerea la răspundere subsidiară a fostului conducător al debitorului SC „Maremba” SRL- Alexandru Leșco. Însă, acest demers ar fi fost neglijat.

Astfel, la rejudecarea pricinii instanța de insolvabilitate urmează a verifica și acest aspect ce ține de acțiunile lichidatorului în administrarea procesului de insolvabilitate, or, conform art. 5 alin. (6) al Legii insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, în competența instanței de insolvabilitate intră și controlul judecătoresc asupra activității administratorului provizoriu, administratorului insolvabilității și/sau a lichidatorului, procesele și cererile de natură judiciară privind constatarea faptelor aferente procedurii de insolvabilitate.

Mai mult, rezultând din prevederile art.15 și 248 din Legea insolvabilității, instanța de recurs reține că în dependență de motivele apariției stării de insolvabilitate a debitorului, fondatorul (asociatul) va purta răspundere subsidiară solidară față de creditorii sau la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de asociat (fondator).

Un alt aspect important la rejudecarea pricinii ce urmează a fi luat în considerare este și determinarea cauzei supuse examinării, or, din textul hotărârii contestate se distinge că s-ar examina insolvabilitatea debitorului SRL „Ruxanda” la cererea SRL „Coloteia”. Or, în condițiile Legii insolvabilității procesul de insolvabilitate în privința unui debitor se desfășoară separat de alte procese de insolvabilitate în privința altor debitori-art.5 alin. (1).

Din circumstanțele relatate supra, Colegiul constată că instanța de insolvabilitate la judecarea cauzei în fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii.

Prin urmare, judecarea cauzei a fost efectuată în mod superficial, fără examinarea cererii, cercetarea circumstanțelor, probelor, ce ar confirma sau infirma incapacitatea totală de plată a debitorului care, în final ,ar duce la lichidarea acestuia, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fapt ce denotă la netemeinicia hotărârii adoptate în speță.

Conform jurisprudenței CEDO, instanțele de judecată sînt obligate de a motiva hotărîrile sale. În special, decizia trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii.

În cursul examinării litigiului, instanța de insolvabilitate urmează a da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante, pertinente soluționării corecte a litigiului.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvabilitate urmează să ia în considerare cele menționate supra, să creeze condiții obiective pentru realizare și exercitare drepturilor procedurale și în dependență de probele pertinente administrate, rejudecînd pricina, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că lacunele indicate mai sus, nu pot fi corectate la judecarea recursului, fapt pentru care recursul declarat de Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău împotriva hotărîrii din 13 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi admis, cu casarea hotărîrii instanței de insolvabilitate și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, cu respectarea principiilor ce guvernează litigiul în cauză.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului Fiscal de Stat mun.Chișinău.

Se casează hotărîrea din 13 iulie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată la examinarea cererii lichidatorului Gheorghe Panov privind lichidarea debitorului Societatea Comercială „Maremba” Societate cu Răspundere Limitată, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de insolvabilitate-Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței:

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadî

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Oleg Sternioală